

Jaarverslag examencommissie

Bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid

Bacheloropleiding Notarieel recht

Bacheloropleiding Criminologie

Masteropleiding Rechtsgeleerdheid

Masteropleiding Notarieel recht

Masteropleiding Criminologie

Masteropleiding Ondernemingsrecht

Masteropleiding Fiscaal recht

Masteropleiding International Business Law

Masteropleiding International Crimes and Criminology

Masteropleiding Law and Politics of International Security

Jaarverslag examencommissie Faculteit der Rechtsgeleerdheid 2019-2020

1. Examencommissie: samenstelling, reikwijdte en functioneren	2
2. Toetsbeleid en kwaliteitszorg	3
3. Belangrijke agendapunten en standpuntwijzigingen	9
4. Advies OER	10
5. Fraude	10
6. Terugblik op geformuleerde aandachtspunten, knelpunten en de aanpak daarvan	11
7. Overzicht beroepen	13
8. Overzicht behandelde klachten en verzoeken	13
9. Jaarplan examencommissie	14
10. Bijlages	16

1. Examencommissie: samenstelling, reikwijdte en functioneren

1.1. Samenstelling commissie

De Faculteit der Rechtsgeleerdheid kent een gezamenlijke Examencommissie voor alle opleidingen.

- dhr. prof. dr. A.R. Neerhof (voorzitter)
- mw. mr. dr. D.M.A. Bij de Vaate (secretaris)
- dhr. mr. dr. J. Gooijer (lid)
- mw. dr. M.V. van Koppen (lid)
- dhr. prof. mr. J. Struiksmā (lid) per 1 juni 2020
- mw. drs. S. Voogd (extern lid)

- mw. A.M. de Laaf (ambtelijk secretaris)
- mw. R. van Empelen, MSc (ambtelijk secretaris)

1.2. Subcommissies

De voorzitter en de secretaris van de Examencommissie fungeren tevens als voorzitter onderscheidenlijk secretaris BSA-commissie.

1.3. Vergaderingen

De voltallige Examencommissie heeft in 2019/2020 eenmalig vergaderd op 26 september 2019.

De voorzitter en de secretaris hebben (bijna) dagelijks overleg over lopende zaken. Verder hebben beiden geregeld informeel overleg met de overige leden van de Examencommissie over zaken die aan het toezicht van de Examencommissie zijn onderworpen. Daarbuiten hebben de voorzitter en secretaris veel informele contacten met docenten en vakcoördinatoren in het kader van de kwaliteitszorg en de bestrijding van fraude en plagiaat.

De ambtelijk secretarissen hebben wekelijks overleg met de voorzitter en secretaris met betrekking tot ontvangen verzoeken aan de Examencommissie, meldingen van fraude en beroepschriften welke zijn ingediend bij het College van Beroep voor de Examens. Daarnaast is er diverse malen per week overleg waar dat nodig is.

Vanaf begin april is dhr. mr. dr. J. Gooijer aangehaakt bij het wekelijkse overleg van voorzitter, secretaris en ambtelijk secretarissen in verband met de extra werkzaamheden voor de examencommissie als gevolg van de coronacrisis.

De ambtelijk secretarissen hebben tevens (bijna) dagelijks overleg met de betrokken studieadviseur bij individuele verzoeken van studenten, naast het driewekelijks overleg met alle studieadviseurs van de faculteit. Tijdens deze overleggen worden veel voorkomende vragen en onduidelijkheden doorgesproken en procedures op elkaar afgestemd. Het doel is in de beantwoording van vragen en verzoeken en in communicatie naar studenten zoveel mogelijk uniformiteit aan te brengen.

De ambtelijk secretarissen hebben dit verslagjaar vier keer (september, december, maart en mei) overleg gehad met de ambtelijk secretarissen van de andere faculteiten van de VU. De voorzitter heeft een aantal malen deelgenomen aan het overleg dat wordt gevoerd door de rector magnificus en de voorzitters van de examencommissies van de verschillende faculteiten. In de periode half maart tot en met half juli is de frequentie van dit overleg in verband met de coronacrisis verhoogd naar tweewekelijks.

Om de bewaking van realisatie van de doelstellingen uit het jaarverslag en andere verbeterpunten te versterken stelt de Examencommissie een overleg voor met de voltallige examencommissie een half jaar na vaststelling van het jaarverslag.

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Elk half jaar een overleg met voltallige examencommissie waarin doelstellingen uit het jaarverslag en andere verbeterpunten worden besproken	Februari 2021	Ambtelijk secretaris examencommissie

2. Toetsbeleid en kwaliteitszorg

2.1 Borging kwaliteit tentamens, eindwerkstukken en examens

Zie hierbij ook H6 uit het opleidingsjaarverslag.

2.1a Visie en doelstellingen

Art. 7.12b, lid 1, onder a, Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: Whw), schrijft voor dat de Examencommissie de kwaliteit van tentamens en examens moet bewaken. Door het faculteitsbestuur is een facultaire themapagina Toetsen en Beoordelen (VUnet) vastgesteld. De Examencommissie beschouwt de in deze handleiding neergelegde voorschriften als minimumvoorwaarden waaraan voldaan moet worden om een aanvaardbare wijze van toetsen en beoordelen te kunnen garanderen. Als zodanig moeten de toetsen (c.q. tentamens) bijvoorbeeld voldoen aan kwaliteitscriteria ten aanzien van begripsvaliditeit, inhoudsvaliditeit, betrouwbaarheid, transparantie of helderheid, bruikbaarheid en effect op het leerproces.

De uitgangspunten voor het kwaliteitsbeleid van de Examencommissie zijn vastgelegd in de Handleiding Kwaliteitsbewaking tentamens Faculteit der Rechtsgeleerdheid (de handleiding). De handleiding schrijft voor dat schriftelijke tentamens (eerste gelegenheid) worden geëvalueerd. In de praktijk wordt een aantal tweede tentamengelegenheden ook geanalyseerd, namelijk als daar door een docent om wordt verzocht, of omdat daartoe aanleiding bestaat in verband met aan- of opmerkingen die de commissie heeft gemaakt bij de analyse van een eerste gelegenheid-tentamen.

Multiple-choice-tentamens (mc-tentamens) worden door de afdeling Onderwijskwaliteitszorg (OKZ) van de dienst Student- en Onderwijszaken (SOZ) geanalyseerd, terwijl voor de open-vragententamens (ov-tentamens) een eigen instrument is ontwikkeld volgens de door het OKZ gebruikte standaard. Het beleid was er oorspronkelijk op gericht dit instrument door de examinatoren zelf te laten gebruiken. Op basis van bijeenkomsten, in combinatie met de praktijkervaring opgedaan bij de tentamenanalyses, concludeert de commissie dat het te hoog gegrepen is om ervan uit te gaan dat alle docenten de kwaliteitsanalyse zelf zouden kunnen doen. Dit neemt echter niet weg dat er een flink aantal docenten is dat zelf met de analysetool aan de slag is gegaan en bij onduidelijkheden in overleg treedt met de commissie.

De bezetting van de commissie is per 1 augustus 2019 uitgebreid met een lid dat veel kennis heeft op het gebied van tentamenanalyses en het gebruik van de analysetool.

Als statistisch psychometrische maat voor de betrouwbaarheid van een tentamen wordt Cronbachs alpha gehanteerd. Voor de kwaliteit van individuele toetsvragen worden Rir-waarden per vraag gebruikt (de Rir-waarde betreft de correlatie tussen de vraagscore en de totaal score, waarmee het onderscheidende karakter van de betreffende vraag wordt bepaald). Verder wordt bij openvragententamens per vraag en over het gehele tentamen het gemiddelde cijfer berekend (p-waarde). Ook bij mc-tentamens wordt de p-waarde berekend, waar de waarde dan betrekking heeft op het percentage van de deelnemende studenten dat de desbetreffende vraag goed had beantwoord. Gecombineerd met het slagingspercentage valt een indicatie te geven van de moeilijkheid van het tentamen.

Over de representativiteit (als belangrijk onderdeel van validiteit) van een tentamen kan met behulp van deze gegevens op zich weinig worden gezegd. Daartoe is vereist dat de samenstellers van een tentamen de verschillende vragen op basis van een specificatietabel (toetsmatrijs) hebben ontwikkeld, ingedeeld op basis van behandelde onderwerpen en beheersingsniveau.

In veruit de meeste gevallen worden de te onderzoeken tentamenuitslagen ter analyse aan de commissie aangeboden voordat de resultaten bekend worden gemaakt. Dit maakt het mogelijk vragen die op grond van de analyse niet van voldoende kwaliteit zijn, buiten beschouwing te laten bij het bepalen van de uitslag.

Ten aanzien van de voorbereiding stelt de commissie de eis dat het tentamen wordt samengesteld door een team van docenten dat heeft deelgenomen aan het onderwijs. Deze docenten stellen ieder conceptvragen op en becommentariëren vervolgens elkaars concepten. Gebleken is dat deze werkwijze algemeen gebruikelijk is geworden bij de faculteit.

Voor het bepalen van het aantal vragen in een toets kunnen de volgende vuistregels worden gehanteerd. De vuistregels vormen een compromis t.a.v. de volgende eisen voor toetsing:

- Voldoende spreiding over de stof voor voldoende validiteit (voor een gemiddelde universitaire cursus);
- Voldoende vragen voor een betrouwbare meting, waarbij de raadscore moet worden meegewogen;
- Niet teveel vragen om de toetstijd kort te houden.

De vuistregels zijn:

- open vragen - minimaal 30 te verdelen scorepunten, let er op dat de vragen niet onevenredig veel van elkaar afhankelijk zijn (zgn. stapelvragen);
- vierkeuzevragen multiple choice - minimaal 40 vragen van elk één punt;
- driekeuzevragen multiple choice - minimaal 60 vragen van elk één punt;
- tweekeuzevragen multiple choice - minimaal 80 vragen van elk één punt.

De commissie beoordeelt bij ieder tentamen dat zij analyseert ook het slagingspercentage. Is het percentage lager dan 40% of hoger dan 70%, dan is dat reden om met behulp van de analyseresultaten kritisch naar de moeilijkheidsgraad van (onderdelen van) het onderwijs en het tentamen te kijken. Ook worden de resultaten en de inhoud van de toets zo nodig vergeleken met voorgaande afnames van

tentamens. Overigens betekent dit niet dat deze percentages per definitie wijzen op tekortschietend onderwijs of een matige tentamenkwaliteit.

Van de relevante analysedocumenten zijn per tentamen digitale dossiers aangelegd, die worden bewaard in de directory van de Examencommissie op de G-schijf.

Overzicht tentamenanalyses

Dit studiejaar is besloten opnieuw de vakken uit jaar 2 van de bachelor te analyseren, de vakken van de bachelor Criminologie worden nu tegelijkertijd geanalyseerd.

In de meeste gevallen ging het om open vragen-tentamens met soms een gedeelte multiple choicevragen. Multiple choice(deel)-tentamens worden geautomatiseerd nagekeken en tegelijkertijd geanalyseerd, waarbij grofweg dezelfde gegevens ter beschikking komen als bij de open vragen.

Omdat de VU half maart werd gesloten vanwege het coronavirus is de analyse van vakken uit jaar 2 niet volledig volgens plan verlopen. De examencommissie heeft zich in eerste instantie beziggehouden met de regelingen omtrent de digitale tentamenmogelijkheden. De tentamenanalyses zijn daarna weer opgestart. Daarnaast zijn er enkele tentamens op verzoek geanalyseerd.

Uiteindelijk ging het om de volgende geroosterde schriftelijke tentamens:

Cronbachs α (of KR20)	Tentamen	Hertentamen
Bachelor:		
Aard, omvang en schade van criminaliteit	0,63	
Amsterdam Platform Economy	0,32	
Bestuursrecht	0,97	0,50
Burgerlijk proces- en insolventierecht	0,79	
Contractenrecht	0,82	0,64
Encyclopedie criminologie	0,70	
Encyclopedie der rechtswetenschap I	0,74	
Erfrecht I	0,69	
Erfrecht II	0,79	
Formeel strafrecht	0,72	
Fundamental Rights in Europe	0,68	
Goederenrecht	0,78	
Historische criminologie	0,77	
Inleiding goederenrecht		0,69
Inleiding verbintenissenrecht		0,75
Kwantitatieve methoden en technieken van criminologisch onderzoek	0,74 (kr20)	
Materieel Strafrecht	0,69	0,53
Theoretische criminologie	0,86	
Volkenrecht	0,73	

Venootschaps- en rechtspersonenrecht	Ontbreekt i.v.m. soort afname
Master:	
Arbeidsrecht (individueel)	0,53
Mediation	0,83
Refugee and Family Migration Law	0,53

2.1b Resultaten

Gebleken is dat Cronbachs alpha bij de geanalyseerde bachelortentamens met open vragen of gedeeltelijk open vragen een variatie heeft tussen de 0,32 en 0,97. Overeenkomend met de verwachtingen is Cronbachs alpha bij de tweede kans tentamens gemiddeld lager (0,65) dan bij de eerste kans tentamens. Bij de herkansingen die in de analyse zijn opgenomen lag dit tussen de 0,50 en de 0,75.

De examencommissie gebruikt de Cronbach alpha als een van de indicatoren voor de kwaliteit van een toets waarbij geldt dat een Cronbach alpha van $>0,65$ voor bachelortentamens en $>0,55$ voor mastertentamens indiceert dat het tentamen zeer waarschijnlijk voldoende betrouwbaar is.

Van de 17 geanalyseerde bachelortentamens zijn er twee tentamens die een lagere cronbach's alpha hebben, namelijk Aard, omvang en schade en Amsterdam and the Platform Economy.

Voor de mastertentamens geldt ook dat er twee tentamens zijn die een lagere cronbach's alpha hebben, namelijk Arbeidsrecht (individueel) en Refugee and Family Migration Law.

Naar aanleiding van de lage Cronbach alpha bij de vakken Amsterdam Platform Economy en Arbeidsrecht (individueel) is in overleg met de vakcoördinatoren de waardering aangepast. De resultaten van het tentamen Amsterdam Platform Economy zullen volgend studiejaar ook worden geanalyseerd.

Ook zal worden gekeken naar de mogelijkheden om de tentamens van de nieuwe bacheloropleiding Law en Society ook bij de reguliere cyclus te betrekken.

Vorig jaar werd geconcludeerd dat Erfrecht I en II, met respectievelijk een Cronbachs alpha van 0,43 en 0,58, dit jaar opnieuw dienden te worden geanalyseerd. Met Cronbach alpha's van 0,69 en 0,79 is de betrouwbaarheid van beide vakken sterk verbeterd.

Scripties

Juridische scripties

In verband met het sluiten van de VU door de coronacrisis en de werkzaamheden die daar uit voort vloeiden, is er dit jaar geen steekproef van juridische scripties geanalyseerd.

Criminologische scripties

Bij de opleiding Criminologie is wel een analyse op de scripties uitgevoerd.

Er is een steekproef genomen van 6 bachelorscripties en 6 masterscripties. De scripties zijn bekeken door leden van de wetenschappelijke staf (= herbeoordelaar) die niet eerder bij de beoordeling van de scriptie betrokken waren en niet op de hoogte waren van de beoordeling.

Verskil in beoordelingsresultaat	Bachelorscripties	Masterscripties
Geen verschil	2	-
0,5 hoger of lager	2	3
1,0 hoger of lager	1	2
Meer dan 1,0 hoger of lager	1	1

Conclusie

Hoewel voor de meeste bekeken scripties redelijke overeenstemming is tussen de beoordelaars en de herbeoordelaar, lopen de beoordelingen voor een aantal scripties uiteen, oplopend tot 3,5 punt. Wat opvalt is dat de herbeoordelaars in de meeste gevallen op een (iets) lager cijfer uitkomen dan de beoordelaars. Dit kan deels worden verklaard doordat de herbeoordelaars geen inzicht hebben in de mate van zelfstandigheid van de student tijdens het onderzoek en schrijven van de scriptie. Voor de bachelorscripties geldt dat in de situaties waarin de herbeoordelaars tot een lagere beoordeling komen dan de beoordelaars, de methodologische verantwoording, of het gebrek daaraan, een belangrijke rol speelt. Bij de masterscripties is de lagere beoordeling door de herbeoordelaars lastiger te duiden omdat geen eenduidig beeld naar voren komt dat de verschillen kan verklaren.

Voor de helft van de bekeken bachelorscripties geldt dat op het beoordelingsformulier de toelichting van de begeleider mist. De bekeken beoordelingsformulieren van de masterscripties waren allen volledig en goed toegelicht.

De bevindingen zullen worden besproken met de opleidingsdirectie. Voor de beoordeling van bachelorscripties is de aanbeveling meer aandacht te besteden aan de methodologische verantwoording van een onderzoek, zowel in de begeleiding van studenten als in de beoordeling van de scripties. Een tweede aanbeveling is bij de docenten van bachelorscripties te benadrukken dat van hen wordt verwacht dat zij een geschreven toelichting geven op de beoordeling van de scriptie.

Andere examenonderdelen

De examencommissie heeft te weinig zicht op de totstandkoming van beoordelingen van andere examenonderdelen dan scripties en schriftelijke geroosterde tentamens. Het gaat hierbij in het bijzonder om mondelingen examenonderdelen en schriftelijke werkstukken (papers, essays, etc.). Daarom wordt de vakcoördinator benaderd met de vraag hoe de beoordelingen van deze examenonderdelen tot stand komen en hoe zij inclusief onderbouwingen worden vastgelegd.

2.1d Samenwerking opleidingsbestuur/faculteitsbestuur

Er is geen structureel overleg tussen (de leden van) de examencommissie en de opleidingsdirecteuren of het faculteitsbestuur. Wel is er regelmatig (informeel) overleg als daarvoor aanleiding is.

Zo is er regelmatig overleg over zaken als toetsdossiers, de onderwijs- en examenregelingen, civiel effect en andere zaken waarbij zowel faculteitsbestuur, opleidingsdirecteuren en de examencommissie betrokken zijn.

2.1c Maatregelen

Is er aanleiding om nieuwe doelstellingen te formuleren voor 2020-2021? Zo ja, geef ze hieronder weer.

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Vakken van bachelor Law in Society opnemen in reguliere cyclus tentamenanalyses	1 september 2020	Examencommissie
Analyse van bachelor- en masterscripties weer opstarten	1 september 2020	Examencommissie
Wijze bepalen om kwaliteit van papers e.d. te toetsen en de vastlegging van de totstandkoming van de beoordeling daarvan	Uiterlijk 31 augustus 2021	Examencommissie
Analyse scripties criminologie bespreken met opleidingsdirectie	1 december 2020	Examencommissie
Normen bepalen wanneer het zorgwekkend is dat beoordelingsresultaten van scripties afwijken	Uiterlijk 31 augustus 2021	Examencommissie
Inventarisatie wijze van beoordeling andere examenonderdelen dan schriftelijk geroosterde tentamens en scripties, op basis van rondvraag bij vakcoördinatoren.	Uiterlijk 31 augustus 2021	Examencommissie

2.2. Aanwijzen en informeren examinatoren

2.2.a Procedure Aanwijzen en informeren examinatoren (niet elke docent is automatisch examiner)

Alle examinatoren zijn per studiejaar 2016-2017 op persoonlijke titel aangewezen. Voor nieuwe medewerkers geldt dat als zij in dienst treden zij ook op verzoek van het afdelings- of sectiehoofd op persoonlijke titel kunnen worden aangewezen en hierover een bericht per mail ontvangen van (de voorzitter van) de examencommissie. Ook wijzigingen in examinerbevoegdheden kunnen door de Opleidingsdirecteur of het afdelingshoofd worden aangevraagd bij de examencommissie. Voor de aanwijzingen van examinatoren gelden inhoudelijke criteria. De criteria verschillende voor te onderscheiden examinerbevoegdheden: vakcoördinator (A), begeleider en beoordelaar bachelorscripties (B) en begeleider en beoordelaar masterscripties (C). Het examenreglement is voorzien van een regeling waarin de aanwijzingsbevoegdheid wordt gefundeerd en nadere regels zijn gesteld. In een bijlage bij het examenreglement worden de criteria voor de verschillende examinerbevoegdheden omschreven.

Uitsluitend de examinatoren die als vakcoördinator optreden, zijn bevoegd resultaten te valideren in het studentinformatiesysteem. Een overzicht van de aangestelde examinatoren wordt bewaard op de directory van de Examencommissie op de G:schijf (bijlage 3).

Als medewerkers uit dienst treden dan vervalt de examinerbevoegdheid.

De examencommissie werkt eraan dat onder de aandacht van afdelingshoofden blijft dat zij een verzoek moeten indienen bij de examencommissie als zij willen dat een (nieuwe) medewerker een bepaalde

examenbevoegdheid uitoefent. Aansluiten van de examencommissie bij afdelingshoofdenoverleg is een optie die daartoe wordt gezien.

2.2.b Resultaten Aanwijzen en informeren examinatoren

In het afgelopen jaar is de hiervoor beschreven procedure gevolgd. Mutaties worden bijgehouden in het Register van examinatoren dat door de commissie wordt beheerd op de G:schijf.

Tevens is er een pagina op VUnet gelanceerd waarop veel informatie staat voor (nieuwe) examinatoren met betrekking tot tentamens, cijferregistratie, regelingen, etc..

2.2.c Maatregelen

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
In overleg met afdelingshoofden om de aanwijzingen van examinatoren beter te organiseren	Uiterlijk 31 augustus 2021	Examencommissie i.o.m. afdelingshoofden

2.3 Wijzigingen in de regels en richtlijnen

Aan artikel 11 van de Regels en richtlijnen van de examencommissie is een extra lid toegevoegd, lid 3: *Gedurende de periode dat tentamens digitaal worden afgenomen als oplossing voor de maatregelen die de overheid treft om het Coronavirus te bestrijden, kan de examencommissie besluiten een aanvullend mondeling tentamen af te nemen bij een student om vast te stellen of de student de gestelde leerdoelen in voldoende mate beheerst. De examencommissie maakt van deze bevoegdheid gebruik, indien er door middel van een (selectieve) steekproef of op andere wijze een vermoeden van fraude bij het online tentamen is gerezen.*

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Artikellid moet redactioneel aangepast naar hoe de regeling is bedoeld en wordt toegepast.	Oktober 2020	Examencommissie

3. Belangrijke agendapunten en standpuntwijzigingen

Dit studiejaar is de bezetting van de examencommissie gewijzigd. Doordat de voorzitter echter reeds een half jaar lid is geweest in het studiejaar 2018-2019 en de ambtelijk secretarissen onveranderd zijn is de continuïteit in het beleid en de werkwijzen zoveel mogelijk gewaarborgd en hebben er geen grote wijzigingen plaatsgevonden.

Wel is het beleid op sommige terreinen iets aangescherpt, denk hierbij bijvoorbeeld aan opnemen van eerder behaalde vakken op het diplomasupplement (bijvoorbeeld behaald in het studiejaar 18-19, maar opleiding gestart per 1 september 2019). Tevens zijn er door de Corona-crisis nieuwe situaties ontstaan die zoveel mogelijk in de lijn van het eerdere beleid zijn afgehandeld.

Zo zijn er andersoortige gevallen van fraude en plagiaat gemeld bijvoorbeeld omdat het aantal open boek-tentamens is toegenomen.

Daarnaast heeft de examencommissie een richtlijn opgesteld waaraan de tentamens die op afstand worden afgenomen voldoen. Hierin zijn regels opgenomen met betrekking tot het zoveel mogelijk

voorkomen van fraude/plagiaat, manieren waarop tentamens kunnen worden afgenomen, etc. De richtlijnen en kaders zijn opgenomen als bijlage 4.

Per 1 december 2019 is het “automatisch” afstuderen VU-breed ingevoerd. Dit betekent dat een student afstudeert na het behalen van het laatste studieresultaat dat vereist is voor het behalen van het diploma (artikel 7.10 lid 2 en artikel 7.11 lid 2 Whw). Het initiatief van afstuderen ligt niet meer bij de student maar bij de instelling. Op grond van artikel 7.11 lid 3 Whw kan de instelling echter een regeling vaststellen volgens welke een student die het laatste vereiste studieresultaat heeft behaald uitstel van het afstuderen aan kan vragen. Op grond hiervan is door het College van Bestuur een uitstel-regeling opgesteld die ertoe strekt dat alle studenten de nominale studietijd plus een jaar over hun studie mogen doen en dus op aanvraag een jaar uitstel van afstuderen worden toegekend, ongeacht de reden waarom zij dit uitstel aanvragen. De uitstelregeling kent daarnaast een mogelijkheid om extra uitstel te verlenen in bijzondere gevallen.

Uit deze regeling vloeit voort dat de examencommissie op aanvragen dient te beslissen om de uitstel-regeling toe te passen. Deze bevoegdheid is door de examencommissie gemandateerd aan medewerkers van de Onderwijsadministratie. Bij de examencommissie komen verzoeken binnen die zien op uitstel langer dan nominaal + 1 jaar. De examencommissie heeft besloten tot een algemene beleidslijn die inhoudt dat coulance wordt toegepast tot uiterlijk 31 augustus 2020, verzoeken voor uitstel tot en met die datum worden gehonoreerd. Het nemen van besluiten op basis van deze algemene beleidslijn is eveneens gemandateerd aan medewerkers van de Onderwijsadministratie. Verzoeken voor uitstel na 31 augustus 2020 worden door de examencommissie individueel afgehandeld.

4. Advies OER

Artikel 3.9 lid 4 van de onderwijs- en examenreglementen van opleidingen van de faculteit bepaalde tot Inzagerecht en nabespreking: “Indien een student voornemens is beroep aan te tekenen tegen de wijze waarop zijn werk is beoordeeld, **kan hem** op zijn verzoek een kopie van zijn beoordeelde werk worden verstrekt.” Dit is op advies van de examencommissie met ingang van 1 september 2020 gewijzigd naar ‘**wordt hem**’.

Verder zijn er door de examencommissie enkele vragen ter verduidelijking gesteld, maar deze hebben niet geleid tot aanpassingen in de OER.

5. Fraude

Dit studiejaar is een toename te zien van het aantal fraude- en plagiaatmeldingen. Met name in het tweede semester is het aantal meldingen opgelopen. Zeer waarschijnlijk komt dit door de aanpassingen van de tentamenvormen in verband met het coronavirus. Ter vergelijking zijn in de tabel tevens de aantal van het vorige studiejaar opgenomen.

	2019-2020	2018-2019
Aantal ontvangen meldingen	46	15
Aantal fraudemeldingen	27	9
Aantal plagiaatmeldingen	19	6

Sancties*		
Geen sanctie	7	0
Officiële waarschuwing	0	0
Voorwaardelijke toekenning cijfer 0	5	3
Voorwaardelijke toekenning uitsluiting eerst volgende gelegenheid	0	1
Toekenning cijfer 0	3	4
Toekenning cijfer 0 en voorwaardelijke uitsluiting van de eerst volgende gelegenheid	0	0
Toekenning cijfer 0 en uitsluiting van eerst volgende gelegenheid	16	5
Toekenning cijfer 0 en uitsluiting van meerdere tentamengelegenheden	11	1

* 4 meldingen zijn nog in behandeling

6. Terugblik op geformuleerde aandachtspunten, knelpunten en de aanpak daarvan

Geef de stand van zaken op de doelstellingen, actie- en verbeterpunten uit het jaarverslag van het vorige jaar.

Zijn er gedurende het lopende jaar nog andere knelpunten gesignaleerd en wat is de aanpak hiervan geweest?

Examencommissie: samenstelling, reikwijdte en functioneren

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Extra lid criminologie	1 januari 2020	Examencommissie

Mw. dr. M.V. van Koppen is per 1 december 2019 als lid aan de examencommissie toegevoegd namens de afdeling Criminologie.

Toetsbeleid en kwaliteit zorg

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Erfrecht I en II eerste kans tentamens moeten opnieuw worden geanalyseerd	Studiejaar 2019-2020	J. Gooijer, lid examencommissie

Vorig jaar werd geconcludeerd dat Erfrecht I en II, met respectievelijk een Cronbachs alpha van 0,43 en 0,58, dit jaar opnieuw dienden te worden geanalyseerd. Met Cronbach alpha's van 0,69 en 0,79 is de betrouwbaarheid van beide vakken sterk verbeterd.

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Kan een Cronbach alpha norm bepaald worden; wat zijn de inhoudelijke verbeterpunten	Studiejaar 2019-2020	J. Gooijer, lid examencommissie

Dit studiejaar is de Handleiding Kwaliteitsbewaking tentamens Faculteit der Rechtsgeleerdheid geactualiseerd. Daarin is voor wat betreft het gebruik van Cronbach alpha het volgende vastgelegd: "De betrouwbaarheid van een toets uitgedrukt Cronbach alpha is geen absoluut gegeven. De gehele (studenten)populatie kan meer of minder hard hebben gestudeerd, de getentamineerde stof kan meer of minder moeilijk zijn geweest, het onderwijs kan meer of minder goed zijn geweest. Dat geldt met name voor de mastervakken, waar een lagere gemiddelde Cronbach alpha gebruikelijk is. Dit heeft er mee te maken dat er gemiddeld minder studenten aan tentamens deelnemen dan in de bachelorfase,

terwijl het niveauverschil tussen studenten kleiner is. Het is dan ook niet mogelijk om een bepaalde minimum Cronbach alpha te eisen als voorwaarde voor een betrouwbaar tentamen. De examencommissie gebruikt de Cronbach alpha als een van de indicatoren voor de kwaliteit van een toets waarbij geldt dat een Cronbach alpha van >0,65 voor bachelortentamens en >0,55 voor mastertentamens indiceert dat het tentamen zeer waarschijnlijk voldoende betrouwbaar is.”

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Nadere uitwerking scriptie beoordelingsanalysemethodiek en actief uitvragen hoe de kwaliteit van de beoordeling wordt gewaarborgd bij scriptiecoördinatoren	Studiejaar 2019-2020	J. Gooijer, lid examencommissie

Dit studiejaar is alleen op de scripties van criminologie een analyse uitgevoerd en zal na bespreking met de opleidingsdirecteur worden gekeken wat er kan worden verbeterd. Voor de overige scripties geldt dat dit verbeterpunt wordt daarom meegenomen voor het volgende studiejaar.

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
FB verzoeken analyseplan papervakken toe te voegen aan toetsbeleid	Studiejaar 2019-2020	J. Gooijer, lid examencommissie

Tijdens de vergadering van het onderwijsbestuur van 7 januari 2020 heeft J. Gooijer vanuit de Examencommissie aandacht gevraagd voor (i) de vormgeving van en omgang met de scriptiebeoordelingsformulieren en (ii) de beoordeling van de kwaliteit van toetsen anders dan schriftelijke tentamens en de scripties (bijv. take home-tentamens, essays, etc.). Naar aanleiding hiervan heeft het onderwijsbestuur besloten dat de opleidingsdirecties ervaringen zullen uitwisselen over wijze van beoordeling van dergelijke werkstukken (samenstelling beoordelingsformulieren, vier-ogen-principe, etc.) om te komen tot best practices.

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Planning te analyseren tentamens en uitbreiding van het aantal	Studiejaar 2019-2020	J. Gooijer, lid examencommissie

De planning is mede door het Coronavirus niet volledig gevolgd. Bij Rechtsgeleerdheid ontbreekt één vak uit jaar twee en bij Notarieel recht ontbreken vier vakken. Bij Criminologie konden vier vakken niet uitgebreid worden geanalyseerd in verband met een wijziging in de tentamenvorm. De vakken die wel zijn geanalyseerd zijn opgenomen in hoofdstuk 2, in het overzicht tentamenanalyses.

Voor het volgende studiejaar wordt een nieuwe planning gemaakt waarin ook de tentamens van de nieuwe bacheloropleiding LIS worden opgenomen. Daarnaast worden alle tentamen die via Testvision worden afgenomen geanalyseerd.

Aanwijzen en informeren examinatoren

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Procedure vastleggen examinatoren optimaliseren	Studiejaar 2019-2020	Examencommissie

Er is een mail verstuurd naar de afdelingshoofden met het verzoek nieuwe docenten die als examinator of scriptiebegeleider moeten worden ingezet, voor te leggen bij de examencommissie.

Er is nog geen concrete procedure vastgelegd. Voor het studiejaar 2020-2021 staat opnieuw in de planning dit te verbeteren.

Punten die vorig jaar nog niet gerealiseerd waren uit verslagjaar 2017-2018

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Analyseplan voor papervakken maken	1 oktober 2018	Examencommissie

Met het onderwijsbestuur is overleg gevoerd over de kwaliteitsbewaking van toetsen anders dan schriftelijke tentamens en scripties. De opleidingsdirecties hebben afgesproken ervaringen op dit terrein te delen om te komen tot beste practices. Dit zal vanwege de Coronacrisis nog niet zijn uitgevoerd. Komend studiejaar dient te worden besloten of en, zo ja, hoe een toetsing op de kwaliteit van papers e.d. en de vastlegging van de totstandkoming van de beoordeling daarvan in de planning van de examencommissie moet worden opgenomen.

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Tentamens criminologie opnemen in standaard cyclus	1 september 2018	Examencommissie

De tentamens van criminologie zijn nu opgenomen in de standaard cyclus en de tentamens van periode 1 en 2 zijn geanalyseerd. Daarna is de planning mede door het coronavirus niet volledig gevolgd.

7. Overzicht beroepen

In vergelijking met vorig jaar is het aantal beroepen flink toegenomen naar 30 (vorig jaar 12*)

Dit is een flinke stijging ten opzichte van vorig jaar, maar ook in vergelijking met andere studiejaar is het aantal beroepschriften dit jaar extreem hoog.

Overigens kan de commissie op het aantal beroepen en de afhandeling daarvan weinig invloed uitoefenen.

Ook het aantal fraude- en plagiaatmeldingen was dit studiejaar hoog, een deel hiervan heeft geleid tot beroepszaken.

Tot slot is de stijging deels te verklaren door het ingaan van de regeling "automatisch" afstuderen.

Zie bijlage 1 voor een overzicht van de behandelde beroepen.

* Tot vorig jaar werden ook de BSA-beroepen meegenomen. Gezien het een andere commissie betreft, worden deze niet meer meegenomen.

8. Overzicht behandelde klachten en verzoeken

Het overzicht in bijlage 2 bestaat uit door de ambtelijk secretarissen ontvangen klachten en verzoeken aan de Examencommissie (zowel per email als via VU-net-formulieren). Klachten en verzoeken worden ambtelijk afgehandeld, tenzij het zaken betreffen waarover niet eerder een beleidslijn is vastgesteld.

Verzoeken met betrekking tot tentamentijdverlenging worden door de studieadviseurs namens de examencommissie afgehandeld, in de beleidslijn die de examencommissie hanteert, bij twijfel wordt met het dagelijks bestuur van de examencommissie overlegd.

De maximale termijn voor afhandeling van verzoeken aan de examencommissie is 30 werkdagen. In veruit de meeste gevallen worden verzoeken binnen enkele dagen tot twee weken afgehandeld. Vanaf maart 2020 is over het algemeen meer tijd nodig geweest in verband met drukte en werkzaamheden in het kader van het coronavirus. De uiterlijke termijn van 30 werkdagen wordt bijna nooit overschreden, maar in de periode maart-juli 2020 iets vaker dan andere jaren.

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Tijdelijke uitbreiding van de examencommissie	Juni 2020*	Faculteitsbestuur
Uitbreiding van het ambtelijk secretariaat	December 2020	Onderwijsbureau in overleg met directeur bedrijfsvoering

* Dhr. prof.mr. J. Struiksma is per 1 juni 2020 als lid van de examencommissie aangesteld om de extra werkzaamheden die zijn voortgevloeid uit het sluiten van de campus mede op te vangen.

9. Jaarplan examencommissie

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Elk half jaar een overleg met voltallige examencommissie waarin doelstellingen uit het jaarverslag en andere verbeterpunten worden besproken	Februari 2021	Ambtelijk secretaris examencommissie

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Vakken van bachelor Law in Society opnemen in reguliere cyclus tentamenanalyses	1 september 2020	Examencommissie
Analyse van bachelor- en masterscripties weer opstarten	1 september 2020	Examencommissie
Wijze bepalen om kwaliteit van papers e.d. te toetsen en de vastlegging van de totstandkoming van de beoordeling daarvan	Uiterlijk 31 augustus 2021	Examencommissie
Analyse scripties criminologie bespreken met opleidingsdirectie	1 december 2020	Examencommissie

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Methode verbeteren om nieuwe docenten in beeld te krijgen en hier	Uiterlijk 31 augustus 2021	Examencommissie en i.o.m. afdelingshoofden

actief op te anticiperen. In overleg met afdelingshoofden om de aanwijzing examinatoren beter te organiseren.		
---	--	--

Doelstelling/actie/verbeterpunt	Per wanneer te realiseren	Door wie
Tijdelijke uitbreiding van de examencommissie	Juni 2020	Faculteitsbestuur
Uitbreiding van het ambtelijk secretariaat	December 2020	Onderwijsbureau in overleg met directeur bedrijfsvoering

10. Bijlages

Bijlage 1 Overzicht beroepen (in tabel aantallen weergeven)

Hieronder treft u een overzicht van de beroepen, waarbij de examencommissie is betrokken via het College van Beroep voor de Examens

Aantal ontvangen beroepschriften 2019-2020	30
Aantal schikkingsgesprekken gevoerd	25*
Schikking bereikt	12
Geen schikking bereikt	8
Zittingen College van Beroep voor de Examens (Cobex) *	5
Beroep gegrond	0
Beroep ongegrond	2
Niet-ontvankelijk	0
Zittingen College van Beroep voor het Hoger Onderwijs (CBHO)	0
Beroep gegrond	-
Beroep ongegrond	-

* Gevoerd of ingepland

Verschillen in cijfers komen doordat nog niet alle schikkingsgesprekken zijn gevoerd of nog geen zitting is gepland dan wel nog geen uitspraak is gedaan door het College.

Onderwerp beroep:

Onderwerp	Aantal
Fraude	7
Beoordeling resultaat	6
Scriptie(beoordeling)	3
(Uitstel) afstuderen	5
Vrijstelling	2
Voorzieningen	2
Overig*	5

* geldigheid vakken, overschrijden nakijktermijn, inzage, samenstelling curriculum, niet ingeschreven

Bijlage 2 Overzicht behandelde klachten en verzoeken (in tabel aantallen weergegeven)

Subcategorie	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Totaal
Aanmelden/contractonderwijs	15	16	6	14	30	14	30	9	5	6	11	31	187
Afstuderen	4		1	2	5	6	5	4	2	8	6	6	49
Beroep/cobex	14	25	7	5	7	5	12	7	4	10	15	8	119
Inteken onderwijs/tentamens	3	5	2	1	8	42	16	10	9	5	14	14	129
Resultaten	2	2	1		5	7	7	5	5	35	29	16	114
Afwijken curriculum		7		1	1		1	3	1	1			15
Alternatief tentamen	5	7	5	8	7	2	10	4	5	22	73	42	190
BSA	10	10		2	2		1	1		1	1		28
Bijzondere omstandigheden	1	3	2		1	5	12	1	4	1	6	1	37
Civiel Effect	7	4	3	6	2	12	2	3	3	5	3	6	56
Fraude/plagiaat		2	7	3	1	2		4	27	26	25	14	111
Geldigheidsduur	3	11	7	3	7	9	6	5	3	7	8	18	87
Honours				1		1	1	1	3	1	1	1	10
Minor/keuzevakken	10	11	5	4	5	14	21	12	6	24	13	28	153
Regelingen (incl OER)	16	8	8	5	11	13	14	6	3	23	16	9	132
Vrijstellingen	106	22	17	12	13	18	19	19	12	33	48	68	387
Overig/vragen docenten	10	34	22	19	31	18	49	40	80	64	59	38	464
Totaal	206	167	93	86	136	168	206	134	175	272	328	300	2271

Bijlage 3 Overzicht examinatoren

Op deze locatie wordt het overzicht van examinatoren bijgehouden: G:\Rechten\Bureau\Examencie\07
Tentamens\Examinatoren

Bijlage 4 Richtlijnen examencommissie inzake alternatieve toetsvormen

Besluit van de examencommissie van 7 april 2020 tot vaststelling van kader en instructies voor alternatieve vormen van tentaminering in blok 5 en 6 2020 en fraudebeperking

Bij besluit van 25 maart 2020 heeft de examencommissie besloten om in verband met de coronacrisis voor blok 5 en 6, onder voorwaarden, alternatieve vormen van tentamens op afstand aan te bieden in afwijking van de vorm die is aangekondigd in de studiegids. Die voorwaarden zijn:

1. De alternatieve toetsvorm sluit qua methodiek en inhoud aan bij de leerdoelen en werkvormen van het vak.
2. Er wordt zorg voor gedragen dat studenten goed en op tijd worden voorbereid op de alternatieve toetsvorm.
3. Het '4-ogen' principe blijft van kracht om de kwaliteit van de tentamens te borgen.
4. De opleidingsdirecteur beslist, waar nodig in overleg met de examencommissie, of de gemaakte keuze voor de wijze van tentaminering is toegestaan, met name gelet op frauderisico's.

Onder de genoemde voorwaarden 1 tot en met 3 kunnen voor een vak een of meer van de volgende tentamenvormen verantwoord zijn: een individuele opdracht, een open-vragen tentamen of – onder strikte voorwaarden – een multiple choice tentamen. In het hierna volgende schetst de examencommissie de **kaders** voor het kiezen van een alternatieve tentamenvorm en de uitwerking daarvan, gelet op het beperken van de risico's op fraude als bedoeld in voorwaarde 4.

Daarnaast worden in dit besluit **instructies** gegeven voor het afnemen van het tentamen die verband houden met het optimaal faciliteren van deelname aan het tentamen, fraudebestrijding en privacybescherming.

Alternatieve tentaminering en fraudebeperking: de kaders

De opleidingsdirecteur beslist of een gekozen tentamenvorm past binnen hieronder beschreven kaders. Wenst een vakcoördinator af te wijken van deze kaders, dan dient daartoe toestemming verleend te worden door de examencommissie.

Individuele opdracht

Frauderisico's worden tot een minimum beperkt bij een individuele toets voor alle deelnemers. De toets kan worden afgenomen door studenten een paper te laten schrijven of een individuele opdracht te laten maken. Gebruik daarbij wel plagiaatssoftware (beschikbaar via Canvas).

Als de capaciteit dat toelaat kan een (online) mondelinge toets worden afgenomen. Er moeten altijd twee examinatoren aanwezig zijn bij het mondeling tentamen..

Open-vragen tentamen

Is gelet op de capaciteit en/of de leerdoelen en werkvormen bij het vak geen individuele toets mogelijk, dan kan gekozen worden voor een online toets met open vragen voor alle deelnemers op hetzelfde tijdstip. De ultieme maatregel om het risico op fraude hierbij te beperken is het inzetten van online surveillance (proctoring) waarbij videobeeld van de student en van het scherm dat hij/zij gebruikt beschikbaar is voor de surveillant (nadere instructies i.v.m. de privacybescherming zijn onder het kopje 'instructies' opgenomen en in bijlage I hieronder). Het inzetten van online proctoring kent echter belangrijke beperkingen. Allereerst is er slechts beperkte capaciteit. Bovendien dient de student de beschikking te

hebben over een goed werkende webcam, audioverbinding en geschikte internetverbinding. Zie voor meer informatie over online proctoring: <https://canvas.vu.nl/courses/47759/pages/online-proctoring-information-for-teachers>.

Een verzoek tot online proctoring kan gelet daarop alleen gedaan en gehonoreerd worden indien het frauderisico naar het oordeel van de vakcoördinator en de opleidingsdirecteur, waar nodig in overleg met de examencommissie, niet door een combinatie van onderstaande maatregelen afdoende afgewend kan worden.

- a. Het beperken van de beschikbare tijd voor de toets, zo veel mogelijk gecombineerd met een beperking van de beschikbare tijd per vraag. Dit kan door de gehele toets op het begin tijdstip online ter beschikking te stellen en de beschikbare tijd per vraag te beperken of door de toets in tijdsblokken aan te bieden. Bijv. door een eerste vragenblok om 09.00 uur beschikbaar te stellen en om half 10 te laten inleveren en een twee vragenblok om half 10 ter beschikking te stellen enz. Hierdoor is er minder gelegenheid voor uitwisselen van antwoorden onder de deelnemers.
- b. Het richten van de open vragen op het toetsen op hoger cognitief niveau. Stel de toetsvragen zoveel mogelijk op het niveau van analyseren en evalueren, i.p.v. het vragen naar parate kennis die letterlijk uit een boek/samenvatting/webpagina kan worden overgenomen, of van een andere student. Dat kunnen bijvoorbeeld essay-achtige vragen zijn of casusvragen. Formuleer de vraag zo dat geen korte antwoorden mogelijk zijn en dat zo veel mogelijk verschil bestaat tussen de antwoorden van de studenten, zodat controle op fraude mogelijk is. Probeer wel zo transparant mogelijk te zijn over de gewenste omvang, aanpak of onderbouwing van de uitwerking van de vraag.
- c. Het gebruiken van verschillende versies van tentamens met daarin verschillende vragen die qua stofdekking en moeilijkheidsgraad vergelijkbaar zijn. Denk daarbij aan broertje-zusje vragen (vragen met slechts minimale variaties, die hetzelfde toetsen) of verschillende casus, maar die in feite hetzelfde toetsen.
- d. Het gebruiken van verschillende volgordeversies van het tentamen, waarbij de volgorde van de vragen zijn verwisseld, zonder dat de volgordeversie voor de student zichtbaar is.
- e. Het voorkomen dat studenten terug kunnen bladeren in de vragen (backtracking).
- f. Het gebruik van plagiaatsoftware (beschikbaar via Canvas onder Opdrachten (Assignments)).

Multiple choice tentamen

Een mc-toets op afstand is naar het oordeel van de examencommissie in vergelijking met de twee voorgaande toetsvormen het meest fraudegevoelig. Het afnemen van een mc-toets op afstand is daarom in principe alleen toegestaan met online surveillance (proctoring) waarbij videobeeld van de student en van het scherm dat hij/zij gebruikt beschikbaar is voor de surveillant (nadere informatie is opgenomen in bijlage I hieronder). Is online proctoring niet mogelijk, gelet op de beperkte capaciteit daarvoor, dan dient de vakcoördinator in overleg met de opleidingsdirecteur, waar nodig in overleg met de examencommissie, te beoordelen of het frauderisico zoveel mogelijk beperkt kan worden door een combinatie van onderstaande maatregelen.

- a. Beperk de beschikbare tijd voor de toets, zo veel mogelijk gecombineerd met een beperking van beschikbare tijd per vraag.
- b. Voorkom dat studenten terug kunnen bladeren in de vragen (backtracking).

- c. Gebruik verschillende volgordeversies van het tentamen, waarbij de volgorde van vragen, en ook de antwoordopties, zijn verwisseld of gerandomiseerd, zonder dat de volgordeversie voor de student zichtbaar is. Hoe meer verschillende volgordeversies, hoe moeilijker voor deelnemers om antwoorden uit te wisselen, te meer wanneer dit wordt gecombineerd met a en b.
- d. Eventueel kan wanneer een voldoende grote vragenbank beschikbaar is, voor elke student een ander inhoudelijk maar vergelijkbare toets worden geconstrueerd door de vragen uit de vragenbank te trekken. Hierbij moet erop worden gelet dat de verschillende toetsen vergelijkbaar zijn qua moeilijkheidsgraad en stofdekking.

Instructies bij het tentamen op afstand

Optimaal faciliteren deelname

- Bied het tentamen niet in een Word bestand aan, omdat docx Word bestanden niet door alle studenten geopend kunnen worden. Gebruik in plaats daarvan het **Open Document Format**. Daarvoor kies je in Word (2010 en 2016) de optie: **Opslaan als...** en dan **OpenDocumentText**. Dit format is ook in andere tekstverwerkers beschikbaar. In Excel gebruik je het OpenDocument Spreadsheet format.
- Houd bij het aanbieden van het tentamen rekening met studenten die recht hebben op een half uur extra tentamentijd.
- Instrueer studenten vooraf duidelijk of het een openboek tentamen betreft of niet (N.B. een gesloten boek tentamen kan alleen wanneer online proctoring wordt toegepast). Maak ook duidelijk welk materiaal studenten mogen gebruiken bij een openboek tentamen.

Fraudebestrijding

- Wanneer een tentamen online op afstand wordt aangeboden dient het tentamen van de volgende instructie te worden voorzien.

Bij een tentamen met open vragen:

Het beantwoorden van de vragen dient te geschieden in eigen bewoordingen (geen letterlijk overgeschreven teksten, met uitzondering van parafrasering van de wet of jurisprudentie). Op het naleven van deze voorwaarde wordt toegezien door middel van plagiaatsoftware. Bij een vermoeden van plagiaat of fraude kan een aanvullend online mondeling tentamen worden afgenomen teneinde vast te stellen of de student de gestelde leerdoelen in voldoende mate beheerst. Wordt door de examencommissie fraude of plagiaat vastgesteld, dan wordt het cijfer 0 toegekend en kan de student uitgesloten worden van deelname aan tentamens voor maximaal een jaar. Bij een zeer ernstige vorm van fraude of plagiaat kan de examencommissie aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van de student aan de opleiding definitief te beëindigen (zie Regels en Richtlijnen Examencommissie).

Bij een tentamen met multiple choice vragen:

Bij een vermoeden van plagiaat of fraude kan een aanvullend online mondeling tentamen worden afgenomen teneinde vast te stellen of de student de gestelde leerdoelen in voldoende mate beheerst. Wordt door de examencommissie fraude of plagiaat vastgesteld, dan wordt het cijfer 0 toegekend en kan de student uitgesloten worden van deelname aan tentamens voor maximaal een jaar. Bij een zeer ernstige vorm van fraude of plagiaat kan de examencommissie aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van de student aan de opleiding definitief te beëindigen (zie Regels en Richtlijnen Examencommissie).

- Bij een mondeling tentamen dient in de instructie naar de student duidelijk gemaakt te worden dat de examinerator de student kan vragen om met videobeeld de ruimte te laten zien waarin hij/zij zich bevindt, alsmede om een voorwerp nader te bestuderen.

Deze instructies vloeien voort uit een bepaling van deze strekking die bij besluit de examencommissie van 26 maart 2020 aan de Regels en Richtlijnen zijn toegevoegd.

Privacybescherming

Bij een tentamen met online proctoring wordt videobeeld van de deelnemer en van het scherm dat hij/zij gebruikt beschikbaar gesteld voor de surveillant. Zie voor meer informatie: <https://canvas.vu.nl/courses/47759/pages/online-proctoring-information-for-teachers>. De camerabeelden (met geluid) en het schermgebruik worden opgenomen, waardoor vermoedens van fraude nader kunnen worden onderzocht. Dit betreft het verwerken van persoonsgegevens en daarop is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. De examinerator is bevoegd online toezicht toe te passen en daarbij persoonsgegevens op te slaan van de kandidaten onder de voorwaarden zoals omschreven in bijlage I. In uitzonderlijke gevallen ontbreekt de bevoegdheid om deze persoonsgegevens te verwerken. Kandidaten die een beroep doen op een uitzonderingsgrond dienen te handelen zoals in de bijlage omschreven. Bij de opslag van de persoonsgegevens dient een passende beveiliging te zijn georganiseerd tegen onrechtmatige verwerking door derden en onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging. Alleen examineratoren mogen de beelden bekijken ter detectering van mogelijke fraude. Ook dient een beperkte bewaartermijn in acht genomen te worden. Na afloop van een surveillance dienen de beelden van studenten waar geen vermoeden is van fraude te worden verwijderd. Bij studenten waar wel vermoeden is van fraude dienen de beelden verwijderd te worden na een uitspraak van de examencommissie en een eventueel beroep bij Cobex.

Bijlage I bij Besluit van de examencommissie van 7 april 2020 tot vaststelling van kader en instructies voor alternatieve vormen van tentaminering in blok 5 en 6 2020 en fraudebeperking

Geen toestemming vereist bij voor uitoefening van openbaar gezag noodzakelijke gegevensverwerking

Bij online toezicht bij tentamens worden persoonsgegevens verwerkt en is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Bij online toezicht bestaat de gegevensverwerking - kort gezegd - uit het opnemen van een student (in beeld en geluid) en zijn schermgebruik tijdens het maken van een toets en het ontvangen en verwerken van bepaalde persoonsgegevens, zoals genoemd in de Privacyverklaring 'Toetsen met online toezicht' van de VU, d.d. 22 maart 2020, onder punt 2 (in het bijzonder naam, e-mailadres, foto van studentenkaart, IP-adres en antwoorden op de toetsvragen).

Onder normale omstandigheden is voor het verwerken van persoonsgegevens voor het afnemen van een tentamen, noodzakelijk dat de kandidaat toestemming geeft voor het verwerken van deze persoonsgegevens. Die toestemming moet vrijelijk gegeven worden en kan dan ook vrijelijk gegeven worden omdat en zolang er ook alternatieve tentaminering mogelijk is. Onder de omstandigheden van de corona-maatregelen is alternatieve tentaminering door afname op de campus niet mogelijk. Afname van een online tentamen met online proctoring kan, gelet op het belang van beperking van frauderisico's, bij een vak de enige mogelijkheid zijn om een tentamen af te nemen. Voor zover dat het geval is kan de grondslag voor de gegevensverwerking zoals hierna omschreven berusten op art. 6 lid 1 sub e AVG.

Als de VU (bij tentamens met online proctoring) of de examiner (bij andere online tentamens) persoonsgegevens van een student verwerkt om de reden dat dit noodzakelijk is omdat een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag aan de examiner is opgedragen, dan hoeft de student geen voorafgaande toestemming te geven voor deze gegevensverwerking.

Onderbouwing uitoefening openbaar gezag

De examiner kan zonder toestemming van de student gebruik maken van online toezicht op de grond als bedoeld in art. 6.1 (e) AVG, als aan de volgende cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. er kan worden onderbouwd dat het bij de betreffende toets op afstand noodzakelijk is om:

o te controleren wie de persoon is die de toets maakt;

o vast te stellen dat geen fraude is gepleegd tijdens het maken van de toets; en

o vast te stellen dat de toets binnen het gegeven tijds kader is gemaakt; EN

2. bij de gegevensverwerking de werkwijze wordt gevolgd zoals beschreven in de Privacyverklaring 'Toetsen met online toezicht' van de VU, d.d. 22 maart 2020. Hierin wordt de student de informatie verstrekt als bedoeld in artikel 13 AVG.

Bezwaar studenten bij online toetsen met proctoring vanwege specifieke situatie

Studenten hebben niet de mogelijkheid om online toezicht standaard te weigeren. Studenten kunnen echter wel bezwaar maken tegen dit toezicht. Als de examiner de noodzaak van online toezicht kan onderbouwen en de waarborgen treft zoals beschreven in de genoemde privacyverklaring zal dit bezwaar betrekking moeten hebben op de specifieke situatie van de desbetreffende student. De AVG geeft de betrokkenen (in dit geval studenten die een toets op afstand met online toezicht maken) het recht om voorafgaande aan de toets bij de functionaris gegevensbescherming bezwaar te maken tegen het feit dat er persoonsgegevens van hem worden verzameld en verwerkt (lees: hij en zijn schermgebruik worden opgenomen in geluid en beeld) vanwege een voor hem geldende specifieke situatie (zie art. 21.1 AVG):

“De betrokkene heeft te allen tijde het recht om vanwege met zijn specifieke situatie verband houdende redenen bezwaar te maken tegen de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens op basis van artikel 6 lid 1 onder e of f, van artikel 6 lid 1, met inbegrip van profilering op basis van die bepalingen. De verwerkingsverantwoordelijke staakt de verwerking van de persoonsgegevens tenzij hij dwingende gerechtvaardigde gronden voor de verwerking aanvoert die zwaarder wegen dan de belangen, rechten en vrijheden van de betrokkene of die verband houden met de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering.”

De examinerator is wettelijk verplicht dit bezwaar in behandeling te nemen. Dat wil echter niet zeggen dat dit bezwaar ook altijd moet worden gehonoreerd. Het bezwaar zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld.

Verwerkersovereenkomst met Leverancier van online Proctoring

De VU heeft een Verwerkersovereenkomst met de Proctoring Leverancier dat zij de beelden nooit aan derden ter beschikking stellen. Verder heeft de leverancier een uitgebreide set aan beveiligingsmaatregelen genomen opdat de beelden niet door onbevoegden kunnen worden bekeken.

In de genoemde Privacyverklaring ‘Toetsen met online toezicht’ van de VU wordt vermeld dat studenten bezwaar maken via de Functionaris Gegevensbescherming van de VU (zie vraag 10). Het e-mailadres is: functionarisgegevensbescherming@vu.nl. Dit is conform het ‘Reglement Verwerking Persoonsgegevens Studenten’, zie artikel 18.1 onder e en 18.2:

https://minor.vu.nl/nl/Images/ReglementVerwerkingPersoonsgegevensStudenten2018_tcm297-430309.pdf

Bijlage 5 Praktische instructies examencommissie inzake alternatieve toetsvormen

Praktische instructies van de examencommissie voor alternatieve vormen van tentaminering in blok 5 en 6 2020, ter uitvoering van het besluit van 7 april 2020

In het besluit van 7 april 2020 heeft de examencommissie het kader neergelegd voor alternatieve vormen van tentaminering in blok 5 en 6 in 2020. De commissie heeft gemerkt dat bij vakcoördinatoren behoefte bestaat aan praktische handvatten voor het afnemen van deze tentamens. Deze zijn in dit document neergelegd. Zij zijn mede gebaseerd op ervaringen die inmiddels met alternatieve vormen van tentaminering zijn opgedaan. Ter wille van de overzichtelijkheid wordt hieronder ook deels herhaald hetgeen reeds opgenomen was in het besluit van de examencommissie van 7 april j.l. met betrekking tot praktische handvatten bij de gang van zaken bij alternatieve tentaminering op afstand. Op onderdelen wordt hetgeen opgenomen in dat besluit ter zake van praktische handvatten ook deels gewijzigd.

Derhalve gelieve van dit laatste document met praktische handvatten uit te gaan bij het vormgeven en inrichten van een tentamen op afstand.

Programma's voor het aanbieden van een schriftelijk tentamen op afstand

Op dit moment kan gebruik gemaakt worden van twee software-programma's voor het aanbieden van een schriftelijk tentamen op afstand:

- Canvas
- Test Vision (kan samen met online proctoring worden ingezet)

Voor meer informatie:

<https://canvas.vu.nl/courses/47774?invitation=0vTIQrq0CPZTMCQ9yg3sUtzXXJy1bekIoFm27HfF> (indien geen toegang, verloopt dit via Noëlle Swaan).

Manual voor toetsen via Canvas:

<https://surfdrive.surf.nl/files/index.php/s/SUp2HpnIXQ5mU4K>

Handleiding voor toetsen met Test Vision

NL: https://canvas.vu.nl/courses/47774/files/2219813?module_item_id=348269

EN: https://canvas.vu.nl/courses/47774/files/2224307?module_item_id=348901

Programma's voor het aanbieden van een mondeling op afstand

Neem een mondeling tentamen niet via Zoom af, maar bijvoorbeeld met Google Meet ofwel MS Teams. Het tentamen wordt in beginsel niet opgenomen. Het wordt door een examiner afgenomen tezamen met een tweede beoordelaar. Afnemen zonder tweede beoordelaar is uitsluitend mogelijk als

de capaciteit de inzet van een tweede beoordelaar niet toelaat. Het tentamen wordt dan bij wijze van uitzondering toch opgenomen, mits de student hiervoor toestemming is gevraagd en deze is verleend. Als de student geen toestemming verleent, geeft dat geen recht op een extra tentamenkans. Bewaar de gemaakte opname zo kort mogelijk. Zie hierover: <https://canvas.vu.nl/courses/39984/pages/zoom> onder Privacy and Security.

Optimaal faciliteren deelname

- Wanneer het tentamen via Canvas ter beschikking wordt gesteld, bied het tentamen dan niet in een Word bestand aan. Docx Word bestanden kunnen niet door alle studenten geopend worden. Gebruik in plaats daarvan het **Open Document Format**. Daarvoor kies je in Word (2010 en 2016) de optie: **Opslaan als...** en dan **OpenDocumentText**. Dit format is ook in andere tekstverwerkers beschikbaar. In Excel gebruik je het OpenDocument Spreadsheet format.
- Houd bij het aanbieden van het tentamen rekening met studenten die recht hebben op extra tentamentijd. Vermeld in Canvas duidelijk tot wanneer studenten met extra tijd, de tijd hebben om het tentamen in te leveren (advies: standaard een half uur extra). Bij gebruik van Test Vision kan het kenmerk van 'extra tijd' worden toegewezen. Bij de afname kan vervolgens een aangepaste tijd worden ingesteld die geldt voor alle studenten met het kenmerk 'extra tijd'.

Inleveren van tentamens

- Als een tentamen wordt afgenomen via Canvas, zorg dan dat deze worden ingeleverd via Assignments in verband met de controle op plagiaat (en archieffunctie);
- Vermeld op het instructieblad ook een emailadres van de docent aan wie studenten het tentamen kunnen mailen indien het inleveren via Canvas technische problemen oplevert.

Gebruik van studiemateriaal tijdens een online tentamen met online proctoring

- Wordt het tentamen via Test Vision met online proctoring afgenomen, instrueer studenten dan vooraf duidelijk of het een openboek tentamen betreft of niet en maak duidelijk welk materiaal studenten mogen gebruiken bij het tentamen.
- Voeg, indien mogelijk, de relevante wetsteksten bij het tentamen, zodat studenten die vanaf het scherm kunnen lezen.
- Als het kunnen vinden van relevante bepalingen in wetboeken onderdeel is van de leerdoelen van het vak of de te gebruiken wetteksten te omvangrijk zijn, dan mag de student een wetboek gebruiken tijdens het tentamen. Om fraude te voorkomen, dient de student dan bij aanvang van het

tentamen zijn bureau te scannen en zijn wetboek op te tillen, zodat voldoende vast komt te staan dat op het bureau alleen een wetboek ligt.

Instructies bij een tentamen op afstand ten behoeve van het bestrijden van fraude en plagiaat en instructies voor eventuele technische tekortkomingen

Het is de examiner na afloop van het tentamen toegestaan om steekproefsgewijs of naar aanleiding van een vermoeden van fraude of plagiaat de student nader online te bevragen teneinde vast te stellen of de betreffende student zelf tot het antwoord is gekomen.

Als steekproefsgewijs studenten worden bevroegd, dient binnen vijftien minuten na afloop van het tentamen aan de betreffende studenten een e-mail te worden gestuurd met het tijdstip waarop die studenten voor die bevraging moeten inloggen voor de nadere bevraging. De bevraging op basis van een steekproef dient zo snel als mogelijk plaats te vinden na afloop van het tentamen. Gedacht wordt aan een termijn van 1 tot 2 uur na afloop van het tentamen. De nadere bevraging betreft geen nieuw mondeling tentamen, maar dient uitsluitend het doel vast te stellen of de betreffende student zelf tot het antwoord is gekomen. Dit kan bijvoorbeeld door vragen te stellen over het proces van beantwoording. Bijvoorbeeld: 'kunt u uitleggen welke stappen u hebt genomen om tot het antwoord te komen op vraag ...' enz.

Wanneer bij het nakijken van het tentamen bij de examiner een vermoeden rijst van plagiaat of fraude, kan de examiner besluiten om dit vermoeden nader te verifiëren door een online nadere bevraging. De examiner kan ook besluiten om van de fraude direct een melding te maken bij de examencommissie. Wanneer de examiner van de online bevraging een opname maakt in verband met eventueel bewijs van fraude, dient dit niet via het programma Zoom te gebeuren, maar bijv. via google meet. Zie hierover: <https://canvas.vu.nl/courses/39984/pages/zoom> onder Privacy and Security.

De student kan kenbaar gemaakt worden dat bij het weigeren van medewerking aan een online bevraging, geen cijfer toegekend wordt.

Het tentamen op afstand dient in verband met bestrijding van fraude en plagiaat en eventuele technische tekortkomingen van de volgende instructies te worden voorzien.

- Bij een openvragen tentamen op afstand zonder online proctoring via Canvas of Test Vision

Het beantwoorden van de vragen dient te geschieden in eigen bewoordingen: geen letterlijk overgeschreven teksten, met uitzondering van parafrasering van de wet of jurisprudentie, en geen met een medestudent overeenkomende bewoordingen. Het wordt daarom sterk afgeraden om te knippen en plakken uit de literatuur, rechtspraak of uit behandelde stof uit hoorcolleges en werkgroepen, teksten van medestudenten of andere (online-) bronnen. Op het naleven van deze voorwaarde wordt toegezien door middel van plagiaatsoftware.

De examiner kan besluiten om na afloop van het tentamen steekproefsgewijs de student nader online te bevragen teneinde vast te stellen of de betreffende student zelf tot het antwoord is gekomen. De examiner stuurt daartoe binnen 15 minuten na afloop van het tentamen een e-mail.

Rijst bij de examinerator bij het nakijken van de ingeleverde antwoorden een vermoeden van plagiaat of fraude dan kan ook een nadere online bevraging door de examinerator plaatsvinden. Bij een concreet vermoeden van plagiaat of fraude wordt de examencommissie ingelicht. Wordt door de examencommissie fraude of plagiaat vastgesteld, dan wordt het cijfer 0 toegekend en kan de student uitgesloten worden van deelname aan tentamens voor maximaal een jaar. Bij een zeer ernstige vorm van fraude of plagiaat kan de examencommissie aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van de student aan de opleiding definitief te beëindigen (zie Regels en Richtlijnen Examencommissie).

Aanvullende instructies voor studenten in een openvragen tentamen via Canvas:

Sla tijdens het maken van het tentamen uw antwoorden regelmatig op. Wie tijdens het tentamen technische problemen ervaart of vragen heeft over het tentamen, kan contact opnemen via e-mail [mail adres docent] [optioneel, dan wel telefonisch via [nummer docent]]. Wanneer u tijdens het uploaden van uw antwoorden via Canvas problemen ervaart, stuur dan zo spoedig mogelijk een mail met daarin uw antwoorden naar [mail adres docent].

- Bij een multiple choice tentamen op afstand zonder online proctoring via Canvas of Test Vision

De docent kan besluiten om na afloop van het tentamen steekproefsgewijs de student nader online te bevragen teneinde vast te stellen of de betreffende student zelf tot het antwoord is gekomen. De examinerator stuurt daartoe binnen 15 minuten na afloop van het tentamen een email.

Rijst bij de examinerator bij het nakijken van de ingeleverde antwoorden een vermoeden van plagiaat of fraude dan kan ook een nadere online bevraging door de examinerator plaatsvinden. Bij een concreet vermoeden van plagiaat of fraude wordt de examencommissie ingelicht. Wordt door de examencommissie fraude of plagiaat vastgesteld, dan wordt het cijfer 0 toegekend en kan de student uitgesloten worden van deelname aan tentamens voor maximaal een jaar. Bij een zeer ernstige vorm van fraude of plagiaat kan de examencommissie aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van de student aan de opleiding definitief te beëindigen (zie Regels en Richtlijnen Examencommissie).

Aanvullende instructies voor studenten in een multiple choice tentamen via Canvas.

Sla tijdens het maken van het tentamen uw antwoorden regelmatig op. Wie tijdens het tentamen technische problemen ervaart of vragen heeft over het tentamen, kan contact opnemen via email [mail adres docent] [optioneel, dan wel telefonisch via [nummer docent]]. Wanneer u tijdens het uploaden van uw antwoorden via Canvas problemen ervaart, stuur dan zo spoedig mogelijk een mail met daarin uw antwoorden naar [mail adres docent].

- Bij een mondeling tentamen dient in de instructie naar de student duidelijk gemaakt te worden dat de examinerator de student kan vragen om met videobeeld de ruimte te laten zien waarin hij/zij zich bevindt, alsmede om een voorwerp nader te bestuderen.
- Bij een tentamen op afstand via Test Vision met online proctoring

Wanneer als gevolg van haperende software de screenshare of de webcam gedurende het tentamen niet functioneert, is dat in strijd met de tentamenregels. Dit geldt ook als de screenshare of webcam alleen een gedeelte van de tentamenduur niet functioneert. Het gevolg is dat het tentamen ongeldig is, met NS als resultaat.

Wanneer de student slechts gedeeltelijk in zicht is via de webcam, geldt dit als schending van de tentamenregels en is het tentamen ongeldig met NS als resultaat.

Als het gedrag van de student tijdens het tentamen een aanwijzing oplevert van fraude, dan wordt de examencommissie ingelicht. Wordt door de examencommissie fraude of plagiaat vastgesteld, dan wordt het cijfer 0 toegekend en kan de student uitgesloten worden van deelname aan tentamens voor maximaal een jaar. Bij een zeer ernstige vorm van fraude of plagiaat kan de examencommissie aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van de student aan de opleiding definitief te beëindigen (zie Regels en Richtlijnen Examencommissie).